

ALEXANDER DEN STORE

FAGHÆFTE

NAVN:

BARNDOM OG OPVÆKST

Alexander den Store blev født i år 356 f.Kr. i landet Makedonien. Han var søn af kong Filip 2. og dronning Olympias. Allerede som barn havde hans forældre store forventninger til ham, og derfor fik han en særlig opdragelse.

Alexander lærte både at ride, kæmpe og bruge våben. Samtidig lærte han også at læse, tænke og stille spørgsmål. Hans lærer var den kendte filosof Aristoteles, som lærte ham om historie, natur, filosofi og politik. Alexander var meget nysgerrig og drømte om at blive berømt og husket for noget stort.

Allerede som ung deltog Alexander i sin fars krige i Grækenland. Han viste hurtigt, at han var en dygtig soldat og leder. Det viste han blandt andet i slaget ved Chaironeia i år 338 f.Kr., hvor han ledte den makedonske rytterhær og var med til at besejre en stærk fjendtlig hær.

Forstå teksten

1. Hvor og hvornår blev Alexander den Store født?
2. Hvem var hans far og mor?
3. Hvem var Aristoteles, og hvad lærte Alexander af ham?

AT BLIVE KONGE

Da Alexander var omkring 20 år, blev hans far, kong Filip 2., dræbt under en ceremoni. Ceremonien var en del af forberedelserne til et felttog mod Persien og Asien. Dengang gik kongemagten i Makedonien ikke automatisk i arv. Når en konge døde, skulle hæren være enig i, hvem der skulle være den nye konge. Alexander blev valgt som konge, fordi han var dygtig og havde hæren på sin side. Han sørgede også for, at hans eneste konkurrent, hans fætter, blev henrettet, fordi han blev anklaget for forræderi. Få dage efter mordet på Filip 2. blev Alexander udråbt til konge af den makedonske hær. Mange mennesker tvivlede på Alexander, fordi han var meget ung. Men han viste hurtigt, at han kunne lede landet. Han stoppede oprør i riget og samlede hæren, så han fik fuld kontrol. Derefter besluttede Alexander at fortsætte sin fars plan om at angribe Perserriket, som var et meget stort og stærkt rige.

Forstå teksten

1. Hvor gammel var Alexander, da han blev konge?
2. Hvorfor tvivlede nogle på, at han kunne regere?
3. Hvad gjorde Alexander for at sikre sin magt?

ERØBRINGER OG KRIGE

Alexander drog sammen med sin hær ud på lange og hårde felttog mod Perseriget. Det meste af sin tid som konge brugte han på krige. Fra år 334 f.Kr. kæmpede han flere store slag mod perserne. I slagene ved Granikos, Issos og Gaugamela vandt Alexander over Perserrigets hære. Efter disse sejre faldt Perseriget sammen, og den sidste konge, Dareios 3., blev dræbt under sin flugt af en af sine egne mænd.

Mens Alexander rykkede frem med sin hær, erobrede han også andre områder. Han indtog blandt andet Fønikien og senere Ægypten, som blev en vigtig del af hans rige.

Alexander kæmpede ofte forrest sammen med sine soldater. Det gjorde, at soldaterne respekterede ham og var loyale over for ham. Han brugte især ryttere i krig, fordi de var hurtige og nemme at flytte rundt på slagmarken. Det var en af grundene til, at han vandt mange slag. Alexander var kendt som en dygtig hærfører, der kunne træffe hurtige og kloge beslutninger i kamp.

Forstå teksten

1. Hvilket rige kæmpede Alexander især imod?
2. Nævn et eller to vigtige slag.
3. Hvorfor var Alexander en dygtig hærfører?

REJSER OG MØDET MED FREMMEDE KULTURER

Alexanders rige blev meget stort. Det omfattede ikke kun Grækenland, men også lande som Egypten, Syrien, Tyrkiet, Irak, Iran og helt til områder i det nuværende Pakistan. På sine erobringer rejste Alexander gennem mange forskellige lande og mødte mennesker med andre sprog, religioner og måder at leve på end dem, han kendte hjemmefra.

Alexander var meget interesseret i fremmede kulturer. Han forsøgte at samarbejde med de lokale folk og tilpasse sig deres skikke. Nogle steder lod han sig hylde som en gud eller en særlig hersker, fordi det var en del af den lokale tradition. Han ansatte også lokale ledere og officerer, hvis de var loyale over for ham. Det gjorde han for at holde styr på sit store rige.

Denne måde at regere på var ikke altid populær blandt hans egne makedonske soldater, som mente, at han glemte sin baggrund. Alligevel mente Alexander, at hans rige ville blive stærkere, hvis forskellige kulturer blev blandet. I Egypten blev han udråbt som farao og grundlagde byen Alexandria, som senere blev en meget vigtig by.

Forstå teksten

1. Hvilke områder rejste Alexander til?
2. Hvordan behandlede han ofte de mennesker, han mødte?
3. Hvad er Alexandria, og hvorfor blev den grundlagt?

DØD OG EFTERMÆLE

Alexander den Store døde i år 323 f.Kr. i byen Babylon. Han blev ramt af en alvorlig og ukendt sygdom og blev kun 32 år gammel, kort før han fyldte 33. Man ved stadig ikke præcist, hvad der var årsagen til hans død. Nogle mener, at det var en sygdom, mens andre har foreslået forgiftning eller følger af malaria. I dag mener nogle læger, at han måske døde af en betændelse i bugspytkirtlen, muligvis på grund af stort alkoholforbrug.

Da Alexander døde, havde han ingen voksen arving, som kunne overtage magten. Derfor blev riget delt. Hans halvbror Filip 3. og hans søn Alexander 4. blev udnævnt til konger, men de var enten for svage eller for unge til at styre riget. I stedet fik Alexanders generaler magten, og de begyndte at kæmpe mod hinanden.

Det førte til, at Alexanders store rige hurtigt blev splittet op i flere mindre kongedømmer. De største var Makedonien, Det Seleukidiske Rige og Egypten. Selvom riget ikke længere var samlet, levede Alexanders idéer videre, og den græske kultur spredte sig til mange områder og fik stor betydning i lang tid efter hans død.

Forstå teksten

1. Hvor og hvornår døde Alexander den Store?
2. Hvor gammel blev han?
3. Hvad skete der med hans rige efter hans død?

AFSLUTTENDE OPGAVE

Vælg én af følgende opgaver

- 1) Skriv et kort dagbogsnotat, som om du er Alexander.
- 2) Var Alexander en god eller dårlig leder? Begrund dit svar.
- 3) Skriv en kort tekst: "Derfor kaldes Alexander den Store stadig 'den Store'.
